

การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยเครือข่ายภาคกลาง 2

สุรรัตน์ เตียนนุกูล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช

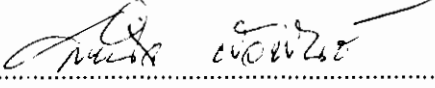
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

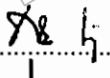
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ สุรรัตน์ เต็มอนุกุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

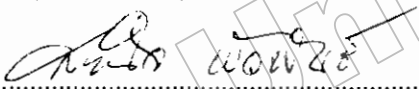
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์)

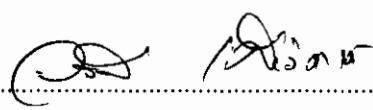

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ธานี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

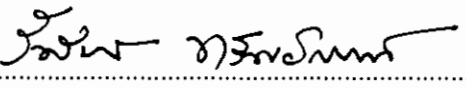

.....ประธาน
(ดร.สุกรใจ เจริญสุข)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายใจ พัวพันธ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สงวน ธานี)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เตียวอิสเรศ)

คณะพยาบาลศาสตร์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)
วันที่.....28.....เดือน.....มิถุนายน.....พ.ศ. 2553..

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากมหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีการศึกษา

ปีการศึกษา 2552

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความเมตตากรุณาอันดียิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สายใจ พัวพันธ์ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษา แนวทางการทำวิทยานิพนธ์ด้วยความเอื้ออาทร พร้อมทั้งให้โอกาส กำลังใจ เวลา ความรู้ในการคิดวิเคราะห์และการเรียบเรียงความคิด หลักการเขียนและการพิมพ์งาน วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์เป็นรูปเล่มพร้อมสอบ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สงวน ธานี กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่ช่วยสอนให้ผู้วิจัยมีความเข้าใจในการนำสถิติมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ให้กำลังใจที่ดี ขอกราบขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อนุมัติทุนอุดหนุนวิจัย และขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล ของวิทยาลัยเครือข่ายภาคกลาง 2 ที่อนุเคราะห์ให้ทดลองใช้เครื่องมือ ให้อำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูลวิจัยและสนับสนุนในการทำวิจัยให้สำเร็จไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณญาติพี่น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้กำลังใจ ความรัก ความเอาใจใส่ ความห่วงใย พร้อมทั้งให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบเป็นกตัญญูจดเวทิตาแด่ บพการี บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบัน ที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาตราบนานเท่านานทุกวันนี้

สุรรัตน์ เต็มอนุกุล

46921642: สาขาวิชา: การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช; พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คำสำคัญ: ความฉลาดทางอารมณ์/ ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง/ นักศึกษาพยาบาล

สุรรัตน์ เตียนอุบล: การศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย

เครือข่ายภาคกลาง 2 (A STUDY OF EMOTIONAL QUOTIENT AMONG NURSING STUDENTS STUDYING IN THREE NURSING COLLEGES OF PRABOROMARAJCHANOK

INSTITUTE, THE CENTRAL REGION NETWORK 2) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์:

สายใจ พัวพันธ์, Ph.D., สงวน ธานี, Ph.D. 76 หน้า. ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลทุกชั้นปี ในวิทยาลัยเครือข่ายภาคกลาง 2 สังกัดพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อความเครียดระหว่างบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อความเครียดภายในบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1-4 จากวิทยาลัยพยาบาล 3 แห่ง ในวิทยาลัยเครือข่ายภาคกลาง 2 จำนวน 338 คน โดยศึกษาข้อมูลส่วนบุคคล สิ่งก่อความเครียดระหว่างบุคคล สิ่งก่อความเครียดภายในบุคคล และความฉลาดทางอารมณ์

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. คะแนนความฉลาดทางอารมณ์โดยรวมของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในเกณฑ์ปกติ โดยมีคะแนนเฉลี่ย 163.6 ค่าเฉลี่ยคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ชั้นปีที่ 1-4 มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ปกติ (166.6, 164.6, 161.4 และ 160.1 ตามลำดับ)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อความเครียดระหว่างบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่าการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำนวนพี่น้อง และสถานภาพการสมรสของบิดามารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์

3. ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อความเครียดภายในบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์ พบว่าความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ และการตัดสินใจเลือกเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์

ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ต่อความฉลาดทางอารมณ์ สถาบันการศึกษา จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้นักศึกษามีความพร้อมและความฉลาดทางอารมณ์

46921642: MAJOR: MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING; M.N.S.
(MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING)

KEY WORD: EMOTIONAL QUOTIENT/SELF-DIRECTED LEARNING
READINESS/NURSING STUDENT

SUREERAT TEIANUKOOL: A STUDY OF EMOTIONAL QUOTIENT AMONG
NURSING STUDENTS STUDYING IN THREE NURSING COLLEGES OF
PRABOROMARAJCHANOK INSTITUTE, THE CENTRAL REGION NETWORK 2.
ADVISORY COMMITTEE: SAICHAI PUAPAN, Ph.D., SANGUAN THANEE, Ph.D. 76 P.
2010.

The objectives of this study were: 1) to determine emotional quotient (EQ) among nursing students of year 1-to year 4; 2) to ascertain the relationship between interpersonal stressors and EQ; and 3) to ascertain the relationship between intrapersonal stressors and EQ.

The sample included 338 nursing students of year 1 to year 4 from 3 nursing colleges of Praboromarajchanok Institute, the Central Region Network 2. Data were collected by using demographic, interpersonal stressors, intrapersonal stressors and EQ questionnaire.

The research findings could be summarized as follows:

1. The overall mean score of EQ was at a normal level (163.6), mean scores of EQ of student of year 1-to year 4 were at a normal level (166.6, 164.6, 161.4 and 160.1).

2. The relationship between interpersonal stressors and EQ: between child-bearing pattern and EQ was significantly correlated; between siblings, marital status of parents and EQ were not significantly correlated.

3. The relationship between intrapersonal stressors and EQ: between Self-Directed Learning Readiness Scale (SDLRS) and EQ was significantly correlated, between making choice in studying and EQ was not significantly correlated.

These findings reflected the importance of preparing students being able for self-directed learning about emotional intelligence. Educational settings should be concerned about teaching-learning approach that promotes self-directed learning and emotional intelligence.

สารบัญ

	หน้า
ประกาศคุุณูปการ.....	ง
บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	3
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
คำถามของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความเป็นมาของความฉลาดทางอารมณ์.....	8
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์	10
การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์	11
ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์	12
ลักษณะของคนที่มีความฉลาดทางอารมณ์	15
การวัดความฉลาดทางอารมณ์	17
ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความฉลาดทางอารมณ์	18
ความฉลาดทางอารมณ์กับการพัฒนานักศึกษาให้ประสบความสำเร็จทางการศึกษา	21
บทบาทของพยาบาลจิตเวชกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ในนักศึกษา	
พยาบาล	22

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
4 ผลการวิจัย.....	32
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษาพยาบาล.....	32
ส่วนที่ 2 สิ่งก่อความเครียดระหว่างบุคคลของนักศึกษาพยาบาล.....	34
ส่วนที่ 3 สิ่งก่อความเครียดภายในบุคคล.....	35
ส่วนที่ 4 คะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล.....	38
ส่วนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อความเครียดระหว่างบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล.....	41
ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อความเครียดภายในกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล.....	43
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	45
สรุปผลการวิจัย.....	46
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	50
บรรณานุกรม.....	51
ภาคผนวก.....	56
ภาคผนวก ก.....	57
ภาคผนวก ข.....	63
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	76

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ลักษณะของบุคคลที่บ่งชี้ถึงความเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) สูงและต่ำ	16
2 กลุ่มตัวอย่างคำนวณตามสัดส่วนประชากร.....	25
3 จำนวน และร้อยละของนักศึกษาพยาบาล จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ($n = 338$).....	33
4 จำนวน ร้อยละ ของจำนวนพี่น้อง แบบแผนการอบรมเลี้ยงดู สถานภาพการสมรสของบิดา มารดาของนักศึกษาพยาบาล ($n = 338$).....	34
5 จำนวน และร้อยละการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษาพยาบาล ($n = 338$).....	35
6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำแนกตาม รายด้าน ระดับ และโดยรวม ($n = 338$).....	36
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จำแนกตามชั้นปี รายด้านและระดับความพร้อม ฯ ของนักศึกษาพยาบาล	37
8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พยาบาล ตามรายด้าน ระดับ และโดยรวม ($n = 338$)	38
9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พยาบาล จำแนกตามชั้นปี โดยรวม รายด้าน และระดับ.....	40
10 ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งก่อความเครียดระหว่างบุคคลกับความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาพยาบาลด้วยสถิติ ไคสแควร์	42
11 ความสัมพันธ์ระหว่างการตัดสินใจเลือกเรียนกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษา พยาบาล ด้วยการทดสอบสถิติไคสแควร์ (Chi-Square)	43
12 ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการเรียนรู้ด้วยตนเองกับความฉลาดทางอารมณ์ของ นักศึกษาพยาบาลด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient).....	44

สารบัญภาพ

ภาพที่

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
---	---------------------------	---

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University